

N.Zh. Kanatbay, Zh.S. Hussainova. Features of innovative development of the health system in the national economy.

Summary

The article discusses the features of formation of innovative model of health care in the economy of Kazakhstan and the innovation cluster strategy in this area.

Keywords: health economics, innovative development, cluster strategy.

Климова О. С.

*Здобувач вищої освіти факультету економіки,
Херсонський національний технічний університет,
м. Херсон, Україна*

Жосан Г. В.

*Канд.екон.наук, старший викладач каф. менеджмента і маркетинга
Херсонський національний технічний університет,
м. Херсон, Україна
enn89@ukr.net*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ РОЗХОДЖЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ, ЄВРОПЕЙСЬКОЇ Й УКРАЇНСЬКОЇ МОДЕЛЕЙ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕС-СТРУКТУР

В статті досліджуються основні моделі корпоративної соціальної відповідальності бізнес-структур. Метою статті є обґрунтування концептуальних розходжень американської, європейської та української моделей корпоративної соціальної відповідальності. Досягненню поставленої мети сприяло використання загальнонаукових методів пізнання, що надало можливість забезпечити високий рівень вірогідності одержаних результатів, досягти концептуальної завершеності і комплексності дослідження.

Ключові слова: корпоративна соціальна відповідальність, моделі корпоративної соціальної відповідальності, бізнес, благодійність, економічна відповідальність.

Існує ряд моделей, в сучасній науковій літературі, соціальної відповідальності бізнесу, які відображають основні тенденції формування системи корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) у компаніях різних країн. Практика соціально відповідального бізнесу складалася, як правило, в країнах із стабільною економікою, що базується на ринкових цінностях, з розвиненим громадянським суспільством та з давніми демократичними традиціями, в таких як Тому можна говорити про дві з найбільш популярних моделей соціальної відповідальності: американську і європейську. Українська модель корпоративної соціальної відповідальності майже не відповідає

критеріям веденням соціально відповідального бізнесу, тому не досить розвинута в своїй країні та не популярна в інших. На рисунку 1 можна побачити коротку характеристику наведених вище моделей корпоративної соціальної відповідальності.

Рисунок 1 – Характеристика американської, європейської та української моделі соціальної відповідальності [1]

Всі моделі соціальної відповідальності різняться за такими ознаками, як роль держави, законодавчі рамки, ключові учасники соціальної відповідальності, механізм взаємодії між основними учасниками моделі [2]. У таблиці 1 представлені основні відмінності КСВ в Америці, Європі та Україні.

Незважаючи на відмінності в підходах до КСВ, що реалізуються в її американської, європейської та українській моделях, дані моделі об'єднують ряд спільних рис, найважливішою з яких є інвестиції в розвиток персоналу, активна участь уряду в створенні державно-приватних партнерств, підтримки ініціатив в форматі КСВ через співфінансування некомерційних проєктів, розвиток освіти та приділення більшої уваги екології.

Таблиця 1 Моделі КСВ в США, Європі та Україні

Аспекти КСВ	Американська модель	Європейська модель	Українська модель
1	2	3	4
Економічна відповідальність	Спрямованість на відповідність з передовими принципами корпоративного управління, гідної винагороди та захисту прав споживачів.	Законодавчо встановлені рамки поведінки наприклад, 35-годинний робочий тиждень, МРОТ, регулювання понаднормової роботи, правила виробництва і тестування медичних препаратів.	Мала вибірка українських підприємств, що намагаються долучитися до Глобального договору.
Юридична відповідальність	Невисокий рівень законодавчо закріплених правил поведінки корпорацій.	Глибоко пророблена законодавство про правила ведення бізнесу.	Невисокий рівень втручання законодавства в правила ведення бізнесу.
Етична відповідальність	Тенденції переважання підтримки місцевої громади.	Високі податки і високий рівень державного соціального захисту.	Відсутність підтримки державою ініціатив соціальної відповідальності.
Благодійність (філантропія)	Спонсорування мистецтва, культури та університетської освіти.	Високий податковий тягар переносить на державу відповідальність за фінансування культури, освіти, тощо.	Поступово набуває популярності благодійність в Українських компаніях.

Слід також зазначити, що останнім часом проявляється тенденція до зближення і взаємного переплетення європейської та американської моделей КСВ, використовуваних компаніями незалежно від їх національної приналежності. Незважаючи на повільний розвиток української моделі з метою забезпечення формування оптимального механізму управління підприємством сфери послуг на принципах соціальної відповідальності соціально відповідальні підприємства України повинні поєднувати позитивні аспекти американської та європейської моделей.

Список використаних джерел:

1. Левицька Є. Г. Теоретико-методологічні засади розвитку соціальної відповідальності вітчизняних підприємств сфери послуг – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1139>

2. Моделі корпоративної соціальної відповідальності – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ref911.ru/show_id=272053.html

O. Klymova, G. Zhosan. Conceptual differences between US, European and Ukrainian models of business structure's corporate social responsibility.

Summary

The article deals with the main models of corporate social responsibility. The purpose of the article is to substantiate the conceptual differences between American, European and Ukrainian models of corporate social responsibility. The achievement of this goal was facilitated by the use of general scientific methods of knowledge, which provided an opportunity to ensure a high level of reliability of the results achieved, to achieve the conceptual completeness and complexity of the study.

Key words: corporate social responsibility, models of corporate social responsibility, business, charity, economic responsibility.

Липчук В. В.

*Д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри статистики та аналізу,
Львівський національний аграрний університет,
м. Львів, Україна*

Ковалів В. М.

*Канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту
ім. проф. Є. Храпливого,
Львівський національний аграрний університет,
м. Львів, Україна
volodymyrkovaliv@gmail.com*

ФОРМУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ СВІТОВИХ МЕТОДИК

Людський капітал набирає все більшого значення для сучасних підприємств. Формування людського капіталу є важливим для держави та повинно підтримуватись на найвищому рівні. Використання сучасних моделей формування людського капіталу полегшує розуміння та формування загальних державних стратегій.

Ключові слова: людський капітал, навички, креативність, технології, талант.

Сучасне підприємство цінує його основний капітал – людський. Характеризуючись здібностями та вміннями працівник створює для підприємства додатковий продукт, але в еру інформатизації суспільства та постійних змін вимог щодо персоналу підприємства постають перед